

RƏQABƏT MƏCƏLLƏSİ ÜZRƏ QAYDALAR

Rəqabət Məcəlləsində (Məcəllə) nəzərdə tutulan bir sıra qaydalar Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti (NK) tərəfindən təsdiq edilmişdir:

Rəqabət Komissiyası

NK-nın 18 dekabr 2024-cü il tarixli, 527 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş Qaydalar, rəqabət komissiyasının yaradılması, tərkibi, fəaliyyəti və qərarların qəbul edilməsi proseslərini tənzimləyir.

Komissiya, rəqabət qanunvericiliyinin pozulması hallarının araşdırılması zamanı rəqabət orqanının apardığı araşdırma və yoxlamaların nəticəsində pozuntu əlamətləri aşkar edildikdə konkret işə baxılması üçün rəqabət orqanı rəhbərinin əmri ilə təsis olunur. Komissiya, rəqabət qanunvericiliyinin pozulması ilə bağlı işlərə baxır, və qəbul etdiyi qərarların icrasına nəzarət edir. İşin tərəflərinə qərarlar yazılı və ya elektron formada təqdim edilir, vəzifəli şəxslərin hərəkətləri ilə bağlı şikayət vermək hüququ təmin olunur.

Bazar Monitorinqinin Aparılması

NK-nın 18 dekabr 2024-cü il tarixli, 528 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş Qaydalara əsasən, rəqabət orqanı tərəfindən bazar monitorinqinin aparılması prosedurlarını müəyyənləşdirilmişdir.

Qaydalar, Məcəllənin 44.2-ci maddəsinə uyğun hazırlanmış və müxtəlif məhsul bazarlarının rəqabət orqanı tərəfindən planlı və ya plandankənar monitorinqinin həyata keçirilməsini tənzimləyir. Monitorinqin əsas məqsədi, bazarda rəqabət vəziyyətini təhlil etmək, qanun pozuntularını aşkarlamaq və müvafiq tədbirlərin görülməsindən ibarətdir. Monitorinq nəticələri xüsusi aktla rəsmiləşdirilir və bu sənəd təhlil və qərar qəbul edilməsi üçün əsas təşkil edir.

Təbii İnhisarların Maliyyə Hesabatlarına dair Qaydalar

NK-nın 19 dekabr 2024-cü il tarixli, 529 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş *Təbii İnhisar Subyektlərinin Sahibkarlıq Fəaliyyətinin Nəticələrinə dair Maliyyə Hesabatlarının Təqdim Edilməsi Qaydasına* əsasən, təbii inhisar subyektləri dövrü maliyyə hesabatlarını, o cümlədən *Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat, Mənfəət və ya Zərər və Digər Məcmu Gəlir haqqında Hesabat, Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat, Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat* və *Seçilmiş İzahlı Qeydlər-i*, rəqabət orqanına təqdim etməlidirlər.

Qeyd olunan maliyyə hesabatlarına əlavə olaraq təbii inhisar subyekti tərəfindən təqdim edilən *Hesabat Dövrünün Sonuna Təqdim Olunan Hesabat*-ı aktivlər, öhdəliklər, kapital, gəlirlər, müştərilərə geri ödənilmiş vəsaitlər və investisiya layihələrinə ayrılan vəsaitlərə dair məlumatlar daxil edilir. Əlavə olaraq, təqdim edilən maliyyə hesabatlarının qeydlərində hesabat dövrü ərzində baş vermiş dəyişikliklərə dair ətraflı məlumatlar əks etdirilməli, hər bir əməliyyat üzrə məbləğlər ayrı-ayrılıqda göstərilməlidir. Təqdim olunan maliyyə məlumatları səlahiyyətli orqana inhisarların bazar mövqelərini qiymətləndirməyə, maliyyə meyllərini izləməyə və müəssisənin təbii inhisar kimi təsnifatına davam edib-etmədiyini və ya rəqabətli bazar strukturuna keçib-keçmədiyini müəyyən etməyə imkan verir.

Maliyyə hesabatları hər rübün sonundan sonrakı ayın 20-dək rəqabət orqanına yazılı və ya elektron formada təqdim olunmalıdır. Hesabatlar müəyyən edilmiş qaydada və vaxtda təqdim edilmədiyi təqdirdə rəqabət orqanı tərəfindən zəruri tədbirlər görülür.

Maliyyə İnstitutlarının Hökmran Mövqeyinin Müəyyən Edilməsi

NK-nın 20 dekabr 2024-cü il tarixli, 530 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş Qaydalar, maliyyə institutlarının hökmran mövqeyinin müəyyən edilməsi şərtlərini, bazar payı hədlərini və meyarlarını tənzimləyir. Qaydalara əsasən, maliyyə institutlarının hökmran mövqeyini müəyyən etmək üçün müxtəlif kəmiyyət göstəriciləri, o cümlədən gəlir və əməliyyat həcmi nəzərə alınır. Bir maliyyə institutu 50 faiz və ya daha çox bazar payına malik olduqda, hökmran mövqedə hesab edilir; həmçinin, 50 faizdən çox bazar payına malik iki və ya 70 faizdən çox birgə bazar payına malik üç-dörd maliyyə institutu birgə hökmran mövqedə hesab edilir.

Hökmran Mövqedən Sui-İstifadə Halları

NK-nın 20 dekabr 2024-cü il tarixli, 531 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş Qaydalar, hökmran mövqedən sui-istifadənin obyektiv zəruriliyinin və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi prinsiplərini müəyyən edir.

Təsərrüfat subyekti hərəkətlərinin zəruriliyi və ya səmərəliliyini sübut etmək üçün hökmran mövqedən sui-istifadəyə dair rəqabət komissiyasının iş qaldırılması ilə bağlı qərarının işin tərəflərinə təqdim edilməsindən etibarən 30 gün ərzində müraciət edə bilər. Qiymətləndirmə zamanı iqtisadi səmərəlilik, innovasiya, investisiya artımı və texniki məhdudiyyətlər kimi meyarlar nəzərə alınır. Sübut yükü təsərrüfat subyektlərinə aiddir.

Maliyyə Bazarlarında Təmərküzləşmə Meyarları

NK-nın 20 dekabr 2024-cü il tarixli, 532 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş sənəd, maliyyə bazarlarında təmərküzləşmədə iştirak edən maliyyə institutlarının rəqabət orqanından razılıq almasını tələb edən meyarları müəyyən edir. Qaydalara əsasən, təmərküzləşmədə iştirak edən maliyyə institutlarından biri hökmran mövqedə olduqda və ya təmərküzləşmə nəticəsində hökmran mövqeyə malik maliyyə institutu yarandıqda, rəqabət orqanına müraciət etmək tələb olunur. Rezolyusiya prosesində həyata keçirilən tədbirlər bu tələblərdən azaddır, lakin Mərkəzi Bank bu barədə rəqabət orqanına məlumat verməlidir.

Təmərküzləşmə, bir maliyyə institutunun aktivlərinin 20%-dən çoxunun digər bir institut tərəfindən əldə edilməsi ilə müəyyən edilir.

Qeyd olunanlarla yanaşı, Məcəllədə nəzərdə tutulmuş bir sıra mühüm digər qaydaların da qəbul edilməsi gözlənilir. Bunlara, (1) rəqabət məhdudlaşdırmayan sazişlərə dair meyarlar və istisnalar, (2) müvafiq bazarın sərhədlərinin və bazar paylarının müəyyən edilməsi, (3) təmərküzləşmələrin qiymətləndirilməsi qaydaları, (4) bazar iştirakçıları və təbii inhisar subyektlərində yoxlamalar üçün prosedurlar, (5) götürülmüş malların idarə edilməsi qaydaları, və (6) rəqabət pozuntularına görə maliyyə sanksiyalarının hesablanması meyarları daxildir.

* * *

Yanvar 2025 Qanunvericilik Yeniliyi*

Azərbaycan Respublikası

Ətraflı Məlumat üçün:

ContactUs@Bureau28a.com

*Məlumat hüquqi məsləhət təşkil etmir və bunun üçün nəzərdə tutulmur

Azərbaycan Respublikası

AZ1095, Bakı

Neftçilər Prospekti, Ev 67

www.bureau28a.com

©2025 “Bureau 28a” MMC